

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/119/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614206985
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614206985.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členov senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci navrhovateľa: F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Z. XX, zastúpený JUDr. Ľubošom Rackom, PhD., advokátom so sídlom W. XXX/X, XXX XX H. X., proti odporcovi: E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Z. XX, toho času bytom I. R. XXX, M XXX M. O., X. - O., England, zastúpený JUDr. Jánom Daránim, advokátom so sídlom W. XX, XXX XX H. X., o vrátenie daru, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 4C/174/2014-79 zo dňa 19. decembra 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, potvrdzuje.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania mení tak, že odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu navrhovateľa, ktorou sa domáhal uložiť odporcovi povinnosť vrátiť mu dar - nehnuteľnosti: stavbu rodinného domu súp. č. XX, postaveného na parcele C-KN 970/20, parcelu C-KN 970/20 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 410 m², C-KN 970/16 - záhrady o výmere 390 m², zapísaných na LV XX kat. úz. V. Z. (ďalej už len „nehnuteľnosti“) zamietol. Po vykonanom dokazovaní mal preukázané, že dňa 08.02.2001 bola medzi účastníkmi konania spísaná formou notárskej zápisnice pod č. N 34/2001, NZ 34/2001 darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena, ktorou navrhovateľ ako výlučný vlastník daroval odporcovi nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva. Zmluvné strany sa ďalej dohodli, že v prospech darcu sa zriaďuje vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného bezplatného bývania a užívania bez obmedzenia na jednotlivé miestnosti alebo časti. Navrhovateľ výzvou zo dňa 06.02.2014 odvolal poskytnutý dar a žiadal od odporcu dar vrátiť na základe tej skutočnosti, že odporca ako obdarovaný odmietol navrhovateľovi poskytovať potrebnú pomoc a tiež nie je ochotný podieľať sa na uhrádzaní nákladov za udržiavanie a nevyhnutné opravy darovaných nehnuteľností. Z vykonaných dôkazov ďalej zistil, že podľa tvrdení navrhovateľa k narušeniu vzťahov medzi účastníkmi došlo v roku 2006, kedy navrhovateľ vzniesol u odporcu požiadavku, aby začal uhrádzať poplatky spojené s údržbou a užívaním nehnuteľností. Od uvedeného obdobia odporca uhrádzal poplatky za vodu, uhlie a elektrinu. Na udržiavacích a rekonštrukčných prácach spojených s nehnuteľnosťami sa odporca podieľal podľa svojich možností a schopností, nakoľko od roku 2006 žije a pracuje vo Veľkej Británii. Z uvedeného dôvodu odporca do roku 2012 navštevoval navrhovateľa 2x do roka, v období rokov 2012 - 2014 odporca navrhovateľa nenavštevoval kvôli pretrvávajúcim vážnym zdravotným komplikáciám. Išlo o objektívny dôvod, pre ktorý nebolo možné od odporcu spravodlivo žiadať, aby navrhovateľa navštevoval častejšie. V prejednávanej

veci správanie sa odporcu ako obdarovaného, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako správanie sa v hrubom rozpore s dobrými mravmi, nebolo zo strany navrhovateľa tvrdené ani preukázané. Naopak, bol to odporca, ktorý rešpektoval výčitky samotného darcu v roku 2006, že sa mu nepodarilo nasporiť žiadne finančné prostriedky a preto spolu s manželkou odišiel pracovať do cudziny, nakoľko sa im na Slovensku nepodarilo zohnať prácu. Keď sa navrhovateľ odporcovi v septembri 2014 sťažoval, že pes vnučky X. R. mu spôsobuje alergickú reakciu, bol to odporca, ktorý nariadil dcére, aby psa umiestnila mimo domu, ktorý pokyn bol aj rešpektovaný. Dôvodom, ktorý vyústil do podania predmetnej žaloby, bolo skôr neúctivé správanie sa vnučky k navrhovateľovi. Správanie sa členov rodiny obdarovaného voči darcovi nemá z hľadiska aplikácie ust. § 630 Občianskeho zákonníka (ďalej už len „OZ“) právny význam, pretože vyššie uvedeného kvalifikovaného konania sa musí dopustiť obdarovaný. Od obdarovaného zároveň nie je možné spravodlivo požadovať, aby znášal sankciu za správanie sa iných osôb voči darcovi, za ktoré sám nezodpovedá. Na základe týchto skutočností žalobu navrhovateľa ako nedôvodnú zamietol a odporcovi ako úspešnému účastníkovi priznal v zmysle § 142 ods. 1 náhradu účelne vynaložených trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia.

Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, ktorý ho navrhol zmeniť tak, že jeho návrhu sa v celom rozsahu vyhovie.

V dôvodoch odvolania uviedol, že keď v roku 2001 daroval odporcovi nehnuteľnosti, nemohol predpokladať, že sa odporca 5 rokov po darovaní odsťahuje do Veľkej Británie a prestane javiť záujem o údržbu a opravy darovaných nehnuteľností, ako i o navrhovateľa samého. V dôsledku odsťahovania sa odporcu mimo územia Slovenskej republiky sa postupne začalo prehľbovať citové odcudzenie medzi účastníkmi daru, preto požiadal odporcu, aby sa zo zahraničia vrátil späť. Odporca návrat zo zahraničia odmietol. Naposledy ho navštívil v septembri 2014 po viac ako 2 rokoch. Zhoršený zdravotný stav odporcu nie je príčinou toho, že nechodil na územie Slovenskej republiky, pretože rovnako neprišiel ani v čase, keď týmto ochorením netrpel. Má vedomosť o zdravotných problémoch odporcu a aj kvôli nim ho požiadal, aby sa s manželkou vrátil. Ak by bol odporca aj s manželkou doma, jeden druhému by si pomohli tak, ako tomu bolo v minulosti najmä v období rokov 2001-2006. V čase už po skončení konania pred okresným súdom sa situácia v spolunažívaní navrhovateľa a jeho vnučky X. R. opätovne vyhrotila. Došlo k hádkam, ktoré vzhľadom na svoj vek znáša veľmi ťažko a opätovne bola volaná policajná hliadka. Je si v plnom rozsahu vedomý faktu, že vrátením daru nemožno sankcionovať správanie sa osoby odlišnej od obdarovaného, v tomto prípade však má za to, že hrubým porušením dobrých mravov obdarovaného voči darcovi je práve neochota obdarovaného riešiť situáciu navrhovateľa. Napriek tomu, že evidentne po príchode vnučky X. R. do nehnuteľnosti sa život navrhovateľa v dome rapidne zhoršil, nakoľko nemá vo svojom veku pokoj, odporca sa touto situáciou absolútne nezaobera a nerieši ju. Mal tiež za to, že je neprijateľné, aby odporca po dobu 2 rokov neprispel na kúpu uhlia tak, ako to bolo dohodnuté. V odvolaní poznamenal, že svojím správaním žiadnym spôsobom nezadal príčinu na takéto správanie sa odporcu, vždy ho v minulosti podporoval. Je samozrejmé, že odporca má právo riešiť si svoju nepriaznivú životnú situáciu odchodom za prácou do zahraničia, pri takomto rozhodnutí však mal brať do úvahy ako vďačný obdarovaný i fakt, že otec, ktorý mu poskytol dar, bude potrebovať opateru, nakoľko jeho vek sa bude zvyšovať a zdravotný stav zhoršovať. Keďže z tvrdení účastníkov i dôkazov vykonaných v konaní je zrejmé, že odporca sa z Veľkej Británie nevráti, potrebnú pomoc mu nebude poskytovať ani v budúcnosti a rovnako sa nebude podieľať na prípadných v budúcnosti vzniknutých potrebných opravách a údržbe nehnuteľností. Ak by navrhovateľ opätovne disponoval darom ako jeho výlučný vlastník, mohol by si zabezpečiť starostlivosť o seba do budúcnosti, aby tak nebol odkázaný bez akýchkoľvek majetkových práv na pomoc cudzích. Navrhovateľ namietal i výrok rozsudku o trovách konania. Okresný súd v danom prípade nepostupoval správne, keď za 1 úkon právnej služby bola priznaná odmena vo výške 336,92 Eur, pretože podľa ust. § 11 ods. 1 písm. c/ Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. je v predmetnom konaní klientom fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie. Navrhovateľ v prípade neúspechu žiadal na prejednávaný prípad aplikovať i ust. § 150 ods. 1 O.s.p. a pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliadnuť na skutočnosť, že je poberateľom starobného dôchodku, má výdavky na liečbu súvisiacu s jeho viacerými zdravotnými problémami a značnú časť svojich úspor preukázateľne investoval do opravy a údržby daru. Odporca naopak pracuje v zahraničí, kde sú jeho príjmy neporovnateľne vyššie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s manželkou odišli do Veľkej Británie v roku 2006 za prácou, nakoľko obaja boli dlhodobo nezamestnaní. Až do ochorenia každú dovolenku trávil doma na Slovensku. Keď ochorel v roku 2012, musel sa podrobiť mnohým lekárskeým vyšetreniam, aby neprišiel o zamestnanie, pričom tieto vyšetrenia absolvoval na úkor dovolenky. Tvrdenie navrhovateľa, že nechodil

domov aj pred ochorením, je účelové. Jednoznačne to vyplýva aj zo samotného návrhu na začatie konania, v ktorom nie je žiadna zmienka o tom, že by navrhovateľa nenavštevoval aj pred rokom 2012. Poznámene, že navrhovateľ je zatiaľ úplne sebestačný a v dome býva jeho dospelá dcéra F., ktorá by mu v prípade potreby pomohla. Čo sa týka výčitky, že nie je ochotný riešiť zlý vzťah medzi navrhovateľom a dcérou X., navrhovateľ v návrhu na začatie konania uvádza len to, že dcéra X. má v dome psa, čo navrhovateľovi z dôvodu jeho astmatického ochorenia neprispieva. V konaní pred súdom však bolo preukázané, že dcéra X. na základe jeho príkazu dala psa na dvor do budy. Mal za to, že navrhovateľ psychicky neunesol, že prvostupňový súd jeho návrhu nevyhovelo a v dôsledku toho začal dcéru X. pod vyhrážkami donucovať, aby z domu odišla. Navrhovateľ bol prvostupňovým rozsudkom frustrovaný až natoľko, že druhej dcére F., voči správaniu ktorej nemal žiadne výhrady, odmietal vydať kľúč od garáže a tak obe dcéry boli nútené požiadať o pomoc políciu. Dcéra X. si už kúpila byt, v súčasnej dobe finišujú opravy tohto bytu a teda je reálne, že dcéra X. sa už o niekoľko týždňov z domu natrvalo presťahuje do svojho bytu. Ani tvrdenie navrhovateľa, že 2 roky neprispel na kúpu uhlia, nezodpovedá skutočnosti. V konaní bolo nesporné, že od roku 2001 v plnej výške uhrádza náklady spojené s kúpou uhlia, ako i náklady spojené so spotrebou vody a úhradou poisťiek domu a že od roku 2006 sám uhrádza aj náklady spojené so spotrebou elektrickej energie. Záver prvostupňového súdu, že v súdnom prípade jeho správanie sa, ktoré by bolo možné hodnotiť ako správanie sa v hrubom rozpore s dobrými mravmi, nebolo zo strany navrhovateľa tvrdené ani preukázané, je teda správny. Prvostupňový súd postupoval správne aj pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon právnej pomoci. Pokiaľ ide o navrhovateľom požadovanú aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p., dal do pozornosti tú časť návrhu na začatie konania, v ktorej sa poukazuje na to, že jeho dcéra X. si chcela v roku 2014 od navrhovateľa požičať 10.000,00 Eur a že navrhovateľ jej po konzultácii so svojím právnym zástupcom túto pôžičku odmietol poskytnúť. Z tejto časti návrhu je teda bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že pre navrhovateľa uhradiť trovy konania nemôže byť žiadny problém. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť a navrhovateľa zaviazat' k náhrade trov odvolacieho konania.

Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 za použitia § 156 ods. 3 O.s.p.), vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil a vo výroku o trovách konania podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, to všetko z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel vo vzťahu k posúdeniu žaloby vo veci samej ku správnym skutkovým zisteniam a v tomto smere vec aj správne právne posúdil. Odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k prvému výroku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje. Odvolacie námietky navrhovateľa smerujúce k výroku napadnutého rozsudku o zamietnutí žaloby vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Navrhovateľ v odvolaní nenamietal žiadne dôležité okolnosti, v ktorých by odvolací súd videl dôvody na zmenu prvostupňového rozsudku vo veci samej. Ním produkované tvrdenia boli známe už v prvostupňovom konaní, okresný súd sa nimi zaoberal a v dostatočnej miere a presvedčivo i vysporiadal v odôvodnení písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku. Z vykonaného dokazovania pred prvostupňovým súdom nepochybne vyplýva, že odporca sa so svojou rodinou nastáhoval do rodinného domu s. č. XX v obci V. Z. už v roku 2000, t. j. pred uzavretím darovacej zmluvy. Nespornou je i skutočnosť, že keď odporca prišiel o prácu na území Slovenskej republiky, odišiel v roku 2006 s manželkou do Veľkej Británie, kde doteraz pracujú. S navrhovateľom zostali bývať v rodinnom dome dcéry odporcu (vnučky navrhovateľa) F. a X.. Z výpovede navrhovateľa na pojednávaní vyplynulo, že s odporcom (čo sa týka uhrádzania nákladov na údržbu rodinného domu) mali dohodu, že navrhovateľ bude platiť úhradu elektrickej energie a kupovať drevo, odporca bude uhrádzať náklady na uhlie. Z výpovede navrhovateľa tiež vyplynula skutočnosť, že odporca od roku 2006 pravidelne uhrádzal náklady na uhlie (vyjmúc rokov 2012, 2013), tiež uhrádzal nad rozsah pôvodnej dohody i náklady na vodu a prostredníctvom dcér i náklady na elektrinu. Nespornou a listinnými dôkazmi preukázanou je i skutočnosť, že odporca trpí od roku 2012 vážnou chorobou, liečbu absolvuje vo Veľkej Británii. Z týchto skutočností okresný súd vyvodil správny záver, že navrhovateľ v konaní nepreukázal existenciu takého správania sa odporcu voči navrhovateľovi, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako správanie sa v

hrubom rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ odporca i v roku 2012 a 2013 nenavštívil navrhovateľa na Slovensku, okresný súd správne v tomto smere uviedol, že išlo o objektívne dôvody (vážny zdravotný stav, absolvovanie lekárskeho vyšetrenia vo Veľkej Británii i na úkor dovolenky odporcu), pre ktoré nebolo možné od odporcu spravodlivo žiadať, aby navrhovateľa navštevoval na Slovensku častejšie.

Tvrdenie navrhovateľa, že odporca nie je ochotný podieľať sa na uhrádzaní nákladov na udržiavanie a nevyhnutné opravy darovaných nehnuteľností sa nepreukázali ako pravdivé. Ako už bolo konštatované vyššie, odporca sa podľa dohody s navrhovateľom mal podieľať len na nákladoch spojených s kúpou uhlia, čo i plnil. Pokiaľ ide o rok 2013, navrhovateľ sám na pojednávaní uviedol, že v uvedenom roku sa uhlie nekupovalo, čo znamená, že ani on nemal náklady na uvedenú položku. Odporca navyše nad rámec dohody uhrádzal i uhrádza náklady na elektrickú energiu a vody. V konaní nebolo preukázané ani tvrdenie navrhovateľa, že vzhľadom na pokročilý vek potrebuje pomoc odporcu, v tomto smere v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti.

Z výsledkov vykonaného dokazovania možno vyvodíť, že pohnútkou navrhovateľa na vrátenie daru listom zo dňa 06.02.2014 nebola ani tak skutočnosť, že odporca sa nepodieľa na uhrádzaní nákladov spojených s údržbou a opravami rodinného domu s. č. XX, resp. skutočnosť, že vzhľadom na svoj vek potrebuje pomoc odporcu, ale skôr okolnosť, že v roku 2014 prišla bývať do rodinného domu s. č. XX vnučka navrhovateľa X. (v rokoch 2012-2014 bývala v byte v Liptovskom Mikuláši - poznámka odvolacieho súdu), s ktorou navrhovateľ začal mať nezhody. Táto okolnosť, ako správne okresný súd uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku, nie je kvalifikovaným dôvodom na vrátenie daru od odporcu ako obdarovaného, od ktorého nemožno spravodlivo žiadať, aby znášal sankciu za správanie sa iných osôb voči darcovi, za ktoré sám ani nezodpovedá. X. R., vnučka navrhovateľa a dcéra odporcu mala v roku 2014 25 rokov, je samostatná a za svoje úkony je plne zodpovedná. Treba však poznamenať, že X. R. vo svojej svedeckej výpovedi uviedla okolnosti, na základe ktorých má odlišný pohľad na pretrvávajúce nezhody s navrhovateľom, ako ich vidí samotný navrhovateľ. Podstatné však je, že nezhody medzi navrhovateľom a jeho vnučkou X. nebolo možné v predmetnom konaní vyhodnotiť ako kvalifikovaný dôvod na vrátenie daru v zmysle § 630 OZ. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola žaloba navrhovateľa zamietnutá, podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania podľa § 220 O.s.p. zmenil, v tomto smere odvolanie navrhovateľa vzhliadol dôvodné, pokiaľ sa v ňom dožadoval aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p..

Zo spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľ je v pokročilom štádiu svojho života (viac ako 75-ročný) starobný dôchodca a zároveň astmatik. Spor medzi navrhovateľom a odporcom je sporom medzi pokrvne najbližšími osobami (otec - syn). Okolnosti prejednávaneho prípadu nasvedčujú tomu, že navrhovateľ sa cíti osamelý (manželku už nemá) a deprimovaný nielen z odchodu odporcu za prácou do zahraničia a jeho choroby, ale i z nedorozumení, ktoré vznikli medzi ním a vnučkou X.. Všetky uvedené okolnosti podľa všetkého viedli navrhovateľa k podaniu žaloby na vrátenie daru, ktorá sa po vykonanom dokazovaní nakoniec preukázala ako nedôvodná. Všetky vyššie uvedené okolnosti odvolací súd zároveň vyhodnotil ako dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré umožňujú súdu aplikovať ust. § 150 ods. 1 O.s.p. a v zmysle neho nepriznať odporcovi ako úspešnému účastníkovi náhradu trov konania. Pri použití vyššie uvedeného ustanovenia potom už nebolo potrebné zaoberať sa odvolacou námietkou navrhovateľa, ktorou namietal nesprávne určenie hodnoty tarifnej odmeny advokáta za 1 úkon právnej služby.

Odvolací súd účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Navrhovateľovi ako úspešnému účastníkovi náhrada trov odvolacieho konania neprináleží, odporcovi náhradu týchto trov nepriznal z tých istých dôvodov, ako mu neboli priznané trovy prvostupňového konania. To znamená, že aj na rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania vo vzťahu k odporcovi odvolací súd aplikoval ust. § 224 ods. 1 v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p..

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.